

**Hässleholms
kommun**

*Här möts människor för att
leva, uppleva, arbeta och lära.*

Hur kan modern teknik stödja lärandet i Hässleholms förskolor?

Monica Olsson

Foto: Catharina Fransson

Varför ska vi ha modern teknik i förskolan?

Barn på förskolan är födda in i den digitala världen. För dem är modern teknik fullkomligt naturlig. Förskolans läroplan (Lpfö 98) skriver tydligare än någonsin hur viktigt det är att använda modern teknik med barnen på förskolan.

”Förmågan att kunna kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändigt i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan ska lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver.

I surfplattan lyser stjärnorna

”Japaner eld och lågor över svensk dagispadda”, Artikeln kunde läsas på International Data Groups webbplats 2011-08-29. Japanska studenter hittade ett youtube-klipp där lärare på Stensötans förskola i Nacka visade hur man arbetade med pekplattorna. Studenterna blev tagna av hur snabbt de lyckats införa det nya verktyget. Så tagna att de reste till Sverige för att undersöka saken närmare.

Elisabeth Steglin Wahlström, rektor, såg tidigt möjligheten med iPad som ett pedagogiskt verktyg och köpte en från USA i oktober 2010. Sedan dess har ytterligare iPads köpts in och de används sedan årsskiftet i den dagliga verksamheten på flera förskolor i Nacka.

Små barn från ett års ålder tränas i språk och matematik men också motorik, logiskt tänkande och turtagning med hjälp av pekplattorna, säger Elisabeth. De är lätta att ta med sig, exempelvis på en utflykt i skogen och de används flitigt för att söka ny kunskap. Pekskärmarna är lätta för barnen att använda till skillnad från datorernas tangentbord

Marina Hafvenstein, lärare, IT-pedagog och skapare av bloggen ”Digitala barn” säger att varje förskola borde ha åtminstone en surfplatta per avdelning. Hon menar att surfplattan är ett pedagogiskt mästerverk för de riktigt små barnen. Användarvänligheten gör att den kan användas från ett år och uppåt. Enligt Statens medieråd (www.mediabarn.se) som varje år gör undersökningar om barns IT-användning, visar det sig att så mycket som 43 % av landets tvååringar använt en dator under 2010. Bara genom att iaktta vad som händer när en ettåring spelar på en surfplatta, så inser man snabbt att det är ett verktyg som inte bara intresserar dem till max. Den utvecklar faktiskt små barn på flera nivåer.

Vad säger förskolans läroplan (Lpfö 98) om IT)

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa” [...]

”Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan ska lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver”[...]

”Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande. Detta inbegriper också att forma, konstruera

och nyttja material och teknik. Multimedia och informationsteknik kan i förskolan användas såväl i skapande processer som i tillämpning” (utdrag ur Lpfö 98).

Forskning om yngre barns IT-användning

Datorer, datorspel, mobiler, pekskärmar, digitalkameror. Dagens förskolebarn växer upp i ett samhälle där tillgången till teknik och internet är självklar. Det menar Sara Hvit, doktorand i pedagogik vid Högskolan för lärande och kommunikation.

IT har en stor potential för att stödja samarbete, kommunikation och kreativa uttryck hos yngre barn, säger forskaren Anna Klerfelt. Det visar de fallstudier som hon har gjort inom ramen för europeiska studien STEPS.

STEPS-studien är en av de mest omfattande undersökningarna av IT-användningens effekter i pedagogiska verksamheter. Undersökningen har fokus på informations- och kommunikationsteknologins inverkan på förskolan och på lägre stadier i grundskolan inom Europa. Hennes egen forskning handlar om hur barn skapar berättelser med hjälp av datorn i pedagogiska verksamheter.

- Jag blev tidigt intresserad av barns bildskapande och berättande eftersom det är ett kraftfullt verktyg för att utveckla barns språkliga förmåga, för att utveckla förståelsen för vår gemensamma kultur och för identitetsskapande, berättar Anna Klerfelt. När datorn kom föll det sig naturligt att använda den för barns berättande. Ett område som pedagogerna arbetar medvetet med är digitalt bildskapande. Barnen får ta egna bilder som speglar deras perspektiv och bilderna diskuteras med barnen. Man sätter ord på barnens vardag. Genom bilderna får barnen en möjlighet att diskutera och fundera över sin ställning och sina relationer i gruppen tillsammans med de andra barnen. Bilderna används också för att kommunicera barnens förskolevardag till föräldrarna. Barnens bilder visas via bildspel och de sätts upp på väggar. Det underlättar för barnen att berätta för sina föräldrar vad de har gjort under dagen. Personalen pratar även om mediebilder med barnen.

- Barnen möter mycket bilder i media och därför tar man ibland upp mediekritik, berättar Anna Klerfelt. Man diskuterar vad bilden berättar, varför den ser ut som den gör och att man kan manipulera bilder. Sedan visar man i ett bildbehandlingsprogram hur man gör när man förvränger en bild, att man kan ljuga med en bild.

Anna Klerfelt har genom fallstudierna sett att IT-användningen är en naturlig del på de förskolor som hon har observerat. IT används både i temaarbeten som pedagogerna planerar men också under den fria leken och då styr barnen själva när och hur de använder it.

Utdrag ur ”Redovisning och Regeringsuppdrag” (Skolverket Dnr 84-2008:3780).

Sverige har undertecknat Europaparlamentets och Europeiska rådets rekommendationer om åtta nyckelkompetenser i december 2006. En av dessa nyckelkompetenser är digital kompetens, dvs. förmågan att använda sig av moderna informations- och kommunikations-hjälpmiddel som redskap för kommunikation och lärande.

Både förskolan och grundskolan har till uppgift att integrera arbetet med medier. Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer ingår i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande. Redan förskolan har, enligt läroplanen (LPFÖ 98), ett uppdrag att arbeta med multimedia och informationsteknik. [...]

En ny digital klyfta, mellan de som kan och de som inte kan nyttja modern teknik, pekas av OECD ut som ett allvarligt hot mot utbildningssystemen och samhällsutveckling. Enligt OECD kan och bör denna klyfta

minskas och därmed förbättra möjligheten för fler unga att få en utbildning, anpassad till framtidens behov.

Utdrag ur it och digital kompetens i skolan (Kairos Future 8 november 2011)

”IT kommer att revolutionera skolan. Svensk skola har inlett en resa som bara börjat, och utvecklingen går snabbt [...]. Det svenska samhället har genomgått en radikal förändring på kort tid till följd av framväxten av ny informationsteknologi. De senaste 15 åren har andelen unga som använder internet i princip ökat från noll till hundra procent. Trots att information är själva kärnan i skolans uppdrag har skolan emellertid inte förändrats i samma takt som övriga samhället”.

Utdrag ur rapporten ”Svenskarna och Internet 2011” (författare Olle Findahl, professor i medie- och kommunikationsvetenskap).

”År 2003 var det 25 procent av befolkningen som använde Internet dagligen. Idag är det 69 procent. [...] Internetanvändningen fortsätter att sjunka i åldrarna. I dag använder hälften av 3-åringarna Internet. 19 procent av 4- och 5-åringarna använder Internet dagligen [...].

Länktips

- Digitala barn
<http://digitalabarn.blogspot.com>
- Mediebarn
www.mediebarn.se/2-5-ar
- iPad i förskolan (Nacka)
<http://blogg.nacka.se/skolor/ipadsiforskolan/>
- App-tips
<http://www.ett-till-ett.se/index.php/it-i-skolan/appar-foer-foerskolan/>
- iPad i skolan (E-learningkurs)
<http://sites.google.com/site/ipadiskolan/>
- Språkträning i F-klass med hjälp av iPad
<http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=JCsrotkCOSO>
- Mattebingo
http://www.youtube.com/watch?v=2xc_lJRj0nQ&feature=related
- Att skriva sig till läsning på iPad
<http://www.youtube.com/watch?v=M9LAt4srXzg&feature=related>

Projektplan

Bakgrund

I maj 2010 hade jag förmånen att få vara med på konferensen "Framtidens lärande" i Nacka. Ett av seminarierna handlade om projektet "Från plutt till Appleskrutt – iPad i förskolan". På Strandparkens och Stensötans förskola i Nacka har man gjort surfplattan till en viktig men lekfull del i pedagogiken. Där lär nyfikna 1-5-åringar med hjälp av appar. Det handlar om språkträning, matematik m.m. Barnen får också träna sig i socialt samspel och träna motorik, logiskt tänkande och turtagning. Pedagogerna har redan märkt av effekter. Bland annat utvecklas barnens språk på ett positivt sätt. Fördelen med iPad är att de små barnen slipper vanliga datorers tangentbord och mus.

Syfte/Problemformulering

Min tanke var att starta ett likande projekt i Hässleholm. Tekniken går framåt i allt snabbare takt och den blir mer och mer användarvänlig. Varför ska de små barnen lära sig hantera datorns tangentbord och mus när det finns enklare verktyg? Surfplattan lämpar sig särskilt för förskolebarnens receptiva lärande och touchskärmen är lätt för barnen att använda.

Deltagarna i gruppen arbetar på förskolor i två olika rektorsområden, samt kommunens språkförskola. De kommer att träffas kontinuerligt för att utbyta tankar, idéer och erfarenheter utifrån projektets frågeställningar som är följande:

- **Kan användningen av iPads stödja lärandet i Hässleholms kommuns förskolor?**
- **På vilket sätt och när kan iPads användas som verktyg för att nå målen i förskolans läroplan?**

Metod/Genomförande

12 förskoleavdelningar har under hösten 2011 ingått i projektet. Fr o m våren 2012 utökas projektet till att omfatta 15 avdelningar. Målet är att det ska finnas minst en iPad per förskoleavdelning.

Den 5/10- 2011 hade två pedagoger från Nacka kommun en inspirationsföreläsning för pedagogerna på de medverkande förskolorna. Ytterligare 1-2 pedagoger och skolledare från övriga intresserade förskolor hade möjlighet att lyssna på föreläsningen. Veckan därefter besökte förskolecheferna samt fyra pedagoger från de medverkande förskolorna, förskolemässan i Malmö där Nacka kommun var representerade.

Därefter hade vi ett uppstartsmöte där vi pratade om projektets syfte och mål. Vi beslöt att ha kontinuerliga projektgruppträffar för att delge varandra de erfarenheter vi får under projektets gång och tipsa om pedagogiska program. Datum för kommande möten är 2011-11-17 och 2012-01-17. Ytterligare datum bestäms den 17/1.

Vi har öppnat en First Classkonferens där vi kan utbyta erfarenheter. Vi kommer även att starta en blogg för spridning av information.

Tidsplan

Projektet pågår under tiden oktober 2011 till december 2012. En utökning av antal förskolor kan ske under tiden.

Slutprodukt

Projektet ska dokumenteras fortlöpande och utmynnas en skriven produkt.

Monica Olsson
Biträdande utvecklingsledare